

Kertomus Suomen Biologian Seuran Vanamon ry toiminnasta vuonna 2017

Vuosi 2017 oli Vanamon 122. toimintavuosi. Seura julkaisi Luonnon Tutkija-lehteä, järjesti syystapahtuman ja jalkoi apurahoja.

Kokoukset

Vuoden aikana pidettiin yksi kokous, vuosikokous kevätkaudella. Kokous pidettiin Tieteiden talossa (Kirkkokatu 6, Helsinki).

Kokouksen ohjelma

• **Tiistaina 9. toukokuuta klo 18.00.** Vuosikokous. Jaettiin Vanamon apurahat. Tutkija Eeva-Maria Kyheröinen esitelmöi *Suomen lepakoista*.

Syystapahtuma

Vanamo järjesti lauantaina 25. marraskuuta Tieteiden talossa (Kirkkokatu 6, Helsinki) puolipäiväisen tapahtuman *Töröstä hitutoteröön — tarkastelussa eliöiden suomenkieliset nimet*.

Syystapahtuman ohjelma

Klo 10.00

Alkusanat

Vanamon puheenjohtaja professori Jouko Rikkinen

Klo 10.05—11.50

Eläintaksonomisen sanaston kehittämisestä suomen kielessä 1800-luvulla ja 2000-luvulla
Kaarina Pitkänen-Heikkilä

Nisäkkäiden suomenkieliset nimet

Heikki Henttonen

Maaailman kalojen nimet

Markku Varjo

Klo 12.15—14.00

Salohaltijasta Aku Ankkaan — louhennahasta teräshaperoon
Seppo Huhtinen

Suomenkieliset kasvinnimet nykyajassa — haasteita kerrakseen

Arto Kurtto

Lajitietokeskuksen kuulumisia
Tea von Bonsdorff ja Kari Lahti

Syystapahtuman esitelmät julkaistaan Luonnon Tutkijan eliöiden suomenkielisten nimien teemanumerossa 1/2018.

Julkaisut

Luonnon Tutkijan päätoimittaja oli *Juhani Mänttari*. Lehden toimintaneuvostoon (toimikausi 2016—18) kuuluivat *Jari Valkonen* (puheenjohtaja), *Helena Korpelainen*, *Jussi Kukkonen*, *Satu Lampila*, *Riitta Savolainen*, *Ilari Sääksjärvi* ja *Teemu Teeri*. Lehden 121. vuosikerrassa ilmestyi neljä numeroa, kaksi tavanomaista lehteä ja kaksoisnumero 3—4/2017. Kaksoisnumero on *Anssi Sauran* kirjoittama historiatioteos *Sata vuotta perinnöllisyystiedettä Suomessa*. Kirjan on toimittanut *Juhani Mänttari*, siinä on 112 sivua, ja se ilmestyi vuoden 2018 alussa. Luonnon Tutkijan vuosikerrassa 2017 on sivuja yhteensä 208.

Apurahat ja avustukset

Vuonna 2017 Suomen Biologian Seuran Vanamon hallitus myönsi 24 apurahaa, yhteensä 32 670,00 euroa. Apurahansaajat julkistettiin

Vanamon vuosikokouksessa 9. toukokuuta:

Afrin Adiba 1 500,00 €: Globaalin lämpenemisen vaikutukset pohjoisten puulajien (rauduskoivu, mänty, metsäkuusi) kasvuun ja fotosynteesiin.

Salla Ahonen 1 500,00 €: Subarktisten järvien lämpötilan ja tuotavuuden nousun vaikutukset siian, ahvenen ja hauen elohopeapitoisuuksiin.

Nico Alioravainen 800,00 €: Kalastusvalinnan vaikutus taimenen elinkierto- ja elintarvikkeisiin, käyttäytymiseen ja selviytymiseen luonnossa.

Jalmar Donner 1 500,00 €: Lämpenevien talvien ja lupiinin vaikutukset Suomen niittykasvillisuuteen.

Anette Heikkuri 1 300,00 €: Patogeenien vaikutus puutiaisten kylmänkestävyyteen (*Ixodes ricinus* ja *Ixodes persulcatus*).

Paula Humberg 1 500,00 €: Mikromuovien kertyminen ja vaikutukset siianpoikasiin (*Coregonus lavaretus*) — onko muodolla väliä?

Iida Höyhty 1 500,00 €: Invasiivisen jättipalsamin populaatio- ja geneettinen rakenne ja leviämishistoria Pohjois-Suomessa.

Mats Ittonen 1 500,00 €: *Formica pressilabris* -loviniskamuurahaisen superkoloniaalisuus ja leviämiskäyttäytyminen.

Antti Kinnunen 1 500,00 €: Piilevyhteisöjen temporaalinen vaihtelu Etelä-Suomen pienvirtavesissä.

Helena Laasjärvi 1 500,00 €: Luokanopettajien ja biologian aineopettajien valmiudet ja motivaatio kasvilajintuntemuksen opetuksessa.

Stiina Lehmus 1 500,00 €: Lehtopalsamin populaatorakenne ja leviämishistoria Pohjois-Suomessa.

Matti Leponiemi 1 500,00 €: Mehiläisten vastustuskyvyn lisää-

minen rokotteella deformed wing -virusta vastaan.

Janne Markkula 1 200,00 €: Rantavyöhykkeen maankäytön vaikutus jokien eliöyhteisöihin maatalouden kuormittamisissa joissa.

Nelli Mikkola 1 500,00 €: Mustikan flavonoidien biosynteesin R2R3-MYB-transkriptiotekijöiden geeniperhe.

Hennariikka Mäenpää 1 500,00 €: Jatkuvan kasvatuksen tyyppisten poimintahakkuiden vaikutus metsälain tarkoittamien erityisen tärkeiden elinympäristöjen ominaispiirteisiin.

Julius Mäkinen 1 500,00 €: Vesikirppulajin (*Eubosmina maritima*) perinnöllisen monimuotoisuuden merkitys sopeutumisessa rehevöitymiseen.

Ilkka Puumala 1 000,00 €: Uhanalaisten kääpälajien sukupuutto—kolonisaatio-dynamiikka.

Susanna Rokkanen 1 500,00 €: Luonnonsuojelualueiden vaikutus suomalaisen pesimälinnuston sukupuuttoriikkiin.

Sami Saarenpää 1 500,00 €: Männyn (*Pinus sylvestris*) transkriptomin koostaminen ja geeniperheiden vertailu eri solukoissa.

Mira Sassi 1 300,00 €: Käen isäntälajin poikastenpuolustuskäyttäytymisen: puolustaako vierasta poikasta?

Erika Takahashi 1 500,00 €: Kalastuksen aiheuttaman valinnan seuraukset: jälkeläisten persoonallisuus- ja kasvuerot ja niiden yhteys kannibalismiin ahvenissa.

Marko Takala 1 220,00 €: Pirstoutuneen borealisen metsärakenteen vaikutus liito-oravapopulaation selviytymiseen ja migraatioon.

Karoliina Takalo 850,00 €: Biologian opiskelijoiden perusteluita opintojen aloittamiselle ja niiden keskeyttämiselle.

Laura Tuominen 1 000,00 €: Hirven laidunnuksen vaikutus haavan uudistumiseen suojelualueilla.

Apurahojen lisäksi Vanamon hallitus myönsi 1 000 euron avustuksen Luonnonkukkien päivän järjestämiseen.

Hallitus ja toimihenkilöt

Vanamon **hallituksen** kokoonpano oli seuraava: puheenjohtaja prof. *Jouko Rikkinen* (erovuorossa 2020), varapuheenjohtaja dos. *Leena Lindström* (2018), sihteeri FM *Annina Launis* (2018), rahastonhoitaja intendentti *Mikko Piirainen* (2019) ja kirjastonhoitaja projektitutkija *Eeva-Maria Kyheröinen* (2020) sekä lisäjäsenet yliopistonlehtori *Jaanika Blomster* (2018), tutkija *Jarmo Saarikivi* (2020), lehtori *Jukka Talvitie* (2019) ja prof. *Jari Valkonen* (2019). Hallitus piti vuonna 2017 kaksi kokousta, joista toinen oli sähköpostikokous.

Vanamon **taloutta** hoiti päätoimittaja *Juhani Mänttari*.

Seuran **tilintarkastajana** oli HTM *Jyri Favorin* ja varatilintarkastajana HTM *Harry Eklundh* sekä **toiminnantarkastajana** FL *Heino Vänskä* ja varatoiminnantarkastajana FL *Ilmari Valovirta*.

Vanamon **putkilokasvien nimistötoimikunnan** jäsenet olivat FK *Arto Kurtto* (puheenjohtaja), MMK *Pentti Alanko*, FL *Leo Junikka*, yli-intendentti *Henry Väre* ja FL *Markku Huttunen*.

Seuran **yhdyshenkilöinä** olivat Joensuussa yliopistonlehtori *Teemu Tahvanainen*, Jyväskylässä dos. *Leena Lindström*, Lahdessa yliopistonlehtori *Anne Ojala*, Oulussa dos. *Annamari Markkola* ja Turussa dos. *Timo Vuorisalo*.

Seuran edustajia on ollut seuraavissa **luottamustehtävissä**:

- Suomen kvartääritutkimuksen kansalliskomitea: prof. *Atte Korhola*.
- Suomalaisen kirjallisuuden edistämisvarojen valtuuskunta: dos. *Seppo Turunen*, varajäsen dos. *Johannes Enroth*.
- Suomen eläin- ja kasvitieteen julkaisutoimikunta: yliopistonlehtori *Hannu Pietiäinen* ja prof. *Jouko Rikkinen*.
- Suomen eläin- ja kasvitieteen julkaisutoimikunnan tukiyhdistys: yliopistonlehtori *Hannu Pietiäinen* ja prof. *Jouko Rikkinen*.
- Risto Tuomikosken biologisen

taksonomian rahaston komissio: dos. *Ilari Sääksjärvi*, varajäsen dos. *Johannes Enroth*.

- International Union of Biological Sciences, Suomen kansalliskomitea: prof. *Anna-Liisa Laine*.
- Luonnonkukkien päivän järjestäjryhmä: dos. *Seppo Turunen*.

Jäsenmaksu ja lehden tilaushinta

Vuonna 2017 Luonnon Tutkija -lehden tilauksen sisältävä jäsenmaksu oli 37 € (opiskelijoilta 30 €) ja puolisojäsenmaksu 10 €. Luonnon Tutkijan tilaushinta oli 42 €.

Rahastot

Vanamon sijoitusten hoitajana jatkoi SEB Varainhoito Suomi Oy. Vanamon omaisuuden hoitajana SEB:ssä oli Sirja Pekkala.

Jäsenistö

Seurassa oli vuoden 2016 lopussa yhteensä 1 185 jäsentä: yksi kunniajäsen, 97 ainaisjäsentä ja 1 087 vuosijäsentä. Seuran tietoon tuli seuraavien jäsenten kuolema: Annikki Palmén, Esko Lindholm ja Peitsa Mikola.

Vanamoon hyväksyttiin vuoden 2017 aikana 38 uutta jäsentä:

13. 4. Juuli Paananen, Jon Rikberg, Salla Ahonen, Pauliina Saarman, Nijolè Kalinauskaitė, Mira Sassi, Janne Markkula, Susanna Rokkanen, Helena Laasjärvi, Matti Leponiemi, Afrin Adiba, Iita Tiusanen, Iida Höyhty, Karoliina Takalo, Nelli Mikkola, Paula Humbert, Jalmar Donner, Sara Lampi, Erika Takahashi, Anette Heikkuri, Antti Kinnunen, Satu Paavonsalo, Mari Kinnunen, Julius Mäkinen, Eija Järvenpää, Sonja Still, Laura Tuominen, Helmi Heikura, Venla Kilpelä, Sami Saarenpää, Ilkka Puumala, Anna-Riina Mustonen, Riku Rinnevali, Irene Suominen, Marko Takala, Hennariikka Mäenpää ja Riitta Nissinen (37).

9. 5. Saara Velmala (1).